

SCRIPTORES LATINI

PRINCIPES.

REGENSUIT ET EDIDIT

JOH. AUG. AMAR.

Nobiscum peregrinantur, rusticantur.

Cic. pro ARCH. c. VII, n. 17.

VII.

EXCUDEBAT P. DIDOT, NATU MAJOR,
EQUES ORDINIS REGII S. MICHAELIS,
REGIUS TYPOGRAPHUS.

SEXTII
AURELII PROPERTII
CARMINA

EX CHRIST. THEOPH. KUINOEL

RECENSIONE

EDIDIT J. A. AMAR.

PARISIIS.

APUD LEFEVRE BIBLIOPOLAM.

M DCCC XXI.

SEXTII
AURELII PROPERTII
VITA (*).

SEXTIUS AURELIUS PROPERTIUS ex Mevania oppido oriundus, quod in Umbria est : hoc enim et ipse auctor alicubi testatur, sicuti quum ipsam Umbriam Romani Callimachi patriam vocat :

Ut nostris tumefacta superbiat Umbria libris,
Umbria, Romani patria Callimachi.

Sunt qui scribant ejus patrem equestri dignitate ornatum, ac Triumvirali potestate fuisse, tum inter eos connumeratum, qui L. Antonium sequuti (Perusia capta), ex Octavii Cæsaris auctoritate ad aram divi Julii perducti, ibidem occisi fuerunt. Illud omnino constat, Aurelium hunc Propertium, magna ex parte amissis bonis, Romam se recepisse, quum patrem suum in tenera adhuc ætate amisisset; quod illis versibus apparet :

(*) Ex PET. CRINIT., ~~de~~ *Poet. Lat.*, lib. III.

Aspice me cui parva domus fortuna relicta est,
Nullus et antiquo Marte triumphus avi.

Et alibi clarius :

Ossaue legisti, non illa ætate legenda
Patris, et in tenues cogeris isse Lares.
Nam tua quum multi versarent rura juvenci,
Abstulit excultas pertica tristis opes.
Mox ubi bulla rudi demissa est aurea collo,
Matris et ante Deos libera sumpta toga,
Tum mihi pauca suo de carmine dictat Apollo,
Et vetat insano verba tonare foro.

In urbe autem brevi nominis celebritatem adeptus est, quum ingenii comitate, tum elegantia carminum. Mæcenati et Cor. Gallo maxime acceptus fuit, quod uterque poetæ studiis et doctrinæ pro similitudine professionis faverent. Ovidium quoque, Tibullum et Bassum inter principes amicos coluit, ad quos de suis caloribus et puellæ ingenio sæpius scripsit. C. vero Plinius, in epistola ad Romanum Paulum, refert Passienum in scribendis elegiis eruditum habuisse inter suos majores Propertium : itaque id, inquit, Passieno gentile est ; nam et ex eodem municipio est, quo Propertius : unde

maximum studium Passieno fuit, calores Propertii atque ingenium suo carmine exprimere, quum in elegiis (ut inquit Plinius) foret egregius atque præcipuus Propertius. Libros quatuor Elegiarum composuit, in quibus fere suos calores, et Hostiæ laudem ac formam celebrat. Nam puellam Hostiam miro quodam affectu exarsit, quam, mutato nomine (ut est auctor L. Apuleius), Cynthiam appellare maluit: ex quo Sidonius Apollinaris sic ad Hesperium scribit: «Memineris, inquit, quod sæpe versum Corinna cum suo Nasone complevit, Lesbia cum Catullo, Cæsennia cum Getulico, Argentaria cum Lucano, et Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo.» Callimachum præcipue, Cyrenarum Mimnermum, et Philetam, Græcos poetas, in carmine sequutus est, quorum Manibus comitem se profitetur: nam ut illi apud Græcos in elegia consensu omnium præstiterunt; ita Propertius quidem apud Latinos, eorum imitatione primas videtur quorundam iudicio consecutus. Fab. autem Quintilianus, censor in literis acerrimus, quum Tibullum maxime commendaverit, non deesse tamen, inquit, qui Propertium malint; quum sit Ovidius lascivior, Gallus in elegia durior. Ovidius certe, quum sæpe de ipso Propertio agat, blan-

dum, tenerum ac dulcem adpellat; multumque illius carmini semper concessit, et recensenti sua carmina auditor adfuit :

Sæpe suos solitus recitare Propertius ignes,
Jure sodalitii qui mihi junctus erat.

Sed et Val. Martialis Propertii ingenio et amoribus plurimum tribuit, tum eo maxime loco, quo Galli Lycoridem, Tibulli Nemesin, et Lesbiam Catulli celebrat; nam et in Apophoretis sic de eodem :

Cynthia, facundi carmen juvenile Propertî,
Accepit famam, nec minus ipsa dedit.

.....

De obitu ejus parum compertum. Quidam scripserunt illum annos alterum et xl natum periisse. Alium vero Propertium fuisse Fulgentius ostendit, qui, in lib. ad Calcidium de prisco Sermone, verba hæc ex Propertio refert : *Catillata geris vadamonia publicum prostibulum.*

SEXTII
AURELII PROPERTII
LIBER PRIMUS.
CYNTHIA.

ELEGIA I.
AD VOLCATIUM TULLUM.

*De itinere Athenas suscipiendo jam cogitans poeta,
sortem suam apud amicum deplorat, quod Cynthiae
puellae mores pervincere non possit.*

CYNTHIA prima suis miserum me cepit ocellis,
Contactum nullis ante Cupidinibus.
Tum mihi constantis dejecit lumina fastus,
Et caput impositis pressit Amor pedibus :
Donec me docuit castas odisse puellas
Improbis, et nullo vivere consilio.
Et mihi jam toto furor hic non deficit anno,

Quum tamen adversos cogor habere deos.
Milanion, nullos fugiendo, Tulle, labores,
Sævitiâ durâ contudit lasidos.
Nam modo Partheniis amens errabat in antris,
Ibat et hirsutas ille videre feras.
Ille etiam, Hylæi percussus vulnere rami,
Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.
Ergo velocem potuit domuisse puellam :
Tantum in amore preces, et benefacta valent.
In me tardus Amor non ullas cogitat artes;
Nec meminit notas, ut prius, ire vias.
At vos, deductæ quibus est fallacia Lunæ,
Et labor in magicis sacra piare focis;
En agedum, dominæ mentem convertite nostræ.
Et facite illa meo palleat ore magis.
Tunc ego crediderim vobis, et sidera et amnes
Posse Cytææis ducere carminibus.
Aut vos, qui sero lapsum revocatis, amici,
Quærite non sani pectoris auxilia.
Fortiter et ferrum, sævos patiemur et ignes :
Sit modo libertas, quæ volet ira, loqui.
Ferte per extremas gentes, et ferte per undas,
Qua non ulla meum femina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus adnuît ore,
Sitis et in tuto semper amore pares.
In me nostra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo vacuus tempore defit Amor.

Hoc, moneo, vitate malum : sua quemque moretur

Cura, neque assueto mutet amore locum.

Quod si quis monitis tardas adverterit aures,

Heu referet quanto verba dolore mea!

ELEGIA II.

AD CYNTHIAM.

*Plus æquo in adornanda forma operantem ad
nativam pulchritudinem revocat.*

Quid juvat ornato procedere, vita, capillo?
Et tennes Coa veste movere sinus?
Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?
Teque peregrinis vendere muneribus?
Naturæque decus mercato prodere cultu,
Nec sinere in propriis membra nitere bonis?
Crede mihi, non ulla tuæ est medicina figuræ:
Nudus Amor formam non amat artificem.
Adspice, quot submittat humus formosa colores,
Et veniant hederæ sponte sua melius:
Surgat et in solis formosius arbutus antris,
Et sciat indociles currere lympa vias:
Litora nativos per se dent picta lapillos,
Et volucres nulla dulcius arte canant.
Non sic Leucippis succendit Castora Phœbe,
Pollucem cultu non Hilaira soror.
Non Idæ, et cupido quondam discordia Phœbe

Eveni patriis filia litoribus.
Nec Phrygium falso traxit candore maritum
 Avecta externis Hippodamia rotis :
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis ,
 Qualis Apelleis est color in tabulis.
Non illis studium vulgo conquirere amantes :
 Illis ampla satis forma , pudicitia.
Non ego nunc vereor, ne sis mihi vilior istis :
 Uni si qua placet , culta puella sat est ;
Quum tibi præsertim Phæbus sua carmina donet ,
 Aoniamque libens Calliopea lyram :
Unica nec desit jucundis gratia verbis ,
 Omnia quæque Venus , quæque Minerva probat.
His tu semper eris nostræ gratissima vitæ ,
 Tædia dum miseræ sicut tibi luxuriæ.

ELEGIA III.

AD CYNTHIAM.

*Qualem amicam dormientem invenerit, poetice
admodum describit.*

QUALIS Thesea jacuit cedente carina
Languida desertis Gnosia litoribus :
Qualis et accubuit primo Cephœia somno,
Libera jam duris cautibus Andromede :
Nec minus assiduis Edonis fessa choreis
Qualis in herboso concidit Apidano :
Talis visa mihi mollem spirare quietem
Cynthia, non certis nixa caput manibus.
Ebria quum multo traherem vestigia Baccho,
Et quaterent sera nocte facem pueri ;
Hanc ego, nondum etiam sensus deperditus omnes,
Molliter impresso conor adire toro :
Et quamvis duplici correptum ardore juberent
Hac Amor, hac Liber, durus uterque deus,
Subjecto leviter positam tentare lacerto,
Osculaque admota sumere ad ora manu :
Non tamen ausus eram dominæ turbare quietem,
Expertæ metuens verbera sævitæ :

Sed sic intentis hærebam fixus ocellis,
Argus ut ignotis cornibus Inachidos.
Et modo solvebam nostra de fronte corollas,
Ponebamque tuis, Cynthia, temporibus;
Et modo gaudebam lapsos formare capillos,
Nunc furtiva cavis poma dabam manibus.
Omniaque ingrato largibar munera somno,
Munera de prono sæpe voluta sinu.
Et quoties raro duxti suspiria motu,
Obstupui vano credulus auspicio:
Ne qua tibi insolitos portarent visa timores,
Neve quis invitam cogeret esse suam.
Donec diversas percurrrens Luna fenestras,
Luna moraturis sedula luminibus,
Compositos levibus radiis patefecit ocellos.
Sic ait, in molli fixa toro cubitum:
Tandem te nostro referens injuria lecto
Alterius clausis expulit e foribus?
Jamque ubi longa meæ consumsti tempora noctis.
Languidus exactis, heu mihi! sideribus?
O utinam tales producas, improbe, noctes,
Me miseram quales semper habere jubes!
Nam modo purpureo fallebam stamine somnum,
Kursus et Orphææ carmine fessa lyræ:
Interdum graviter mecum deserta querebar
Externo longas sæpe in amore moras;
Dum me jucundis lapsam sopor impulit alis,
Illa fuit lacrymis ultima cura meis.